

Horizont Európa: 100 milliárd euró kutatásra és innovációra

Százmilliárd eurót javasol kutatásra és innovációra fordítani az Európai Bizottság a 2021 és 2027 közötti időszakra szóló, hosszú távú uniós költségvetésben – jelentette be az Európai Bizottság munkahelyteremtésért, növekedésért, beruházásokért és versenyképességért felelős biztosa brüsszeli sajtótájékoztatóján csütörtökön. A 2020 utáni keretprogramra vonatkozó előzetes magyar álláspontot a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal állította össze 2017-ben. Összefoglaló az új keretprogram legfontosabb tudnivalóiról.

Az Európai Bizottság 2018. június 7-én ismertette a **kiválóságot ösztönző** Horizont Európa keretprogramra vonatkozó tervezetét. **A keretprogram nyílt nemzetközi versenyben közvetlenül Brüsszelből pályázható.**

Az Európai Unió jelenlegi kutatási és innovációs keretprogramjával, a Horizont 2020-szal kapcsolatos hazai koordináció szakpolitikai felelőseként [az NKFI Hivatal 2017 őszi szakértői csoport bevonásával összegezte az eddigi magyar részvétel általános tapasztalatait](#), eredményeit, és javaslatot tett a magyar szempontból kiemelten fontos jövőbeli stratégiai irányok meghatározására. A magyar álláspontot [Pálkás József, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elnöke ismertette Brüsszelben.](#)

Hogyan teljesítenek a magyar vállalkozások és kutatóhelyek az európai versenyben?

A jelenlegi uniós keretprogram 2014 és 2020 között mintegy 80 milliárd eurós (24 ezer milliárd forint) költségvetéssel fut. A több száz meghirdetett pályázati programra évi 30 ezer projektjavaslattal pályáznak az európai kutatók, fejlesztők.

Eddig közel 195 millió eurót, azaz mintegy 60 milliárd forintot nyertek el a hazai intézmények, vállalkozások az Unió kutatási, fejlesztési és innovációs keretprogramjában, a 2014-ben indult Horizont 2020 programban.

Az NKFI Hivatal [a honlapján közzétett információkkal](#) és a [Nemzeti Kapcsolattartói Hálózat](#) konzultációs lehetőségeivel segíti a hazai pályázókat. Az NKFI Hivatalban működő Nemzeti Kapcsolattartói Hálózat (angolul National Contact Points, NCP) munkatársai a Horizont 2020 egyes alprogramjaihoz kapcsolódva **ingyenesen elérhető szakmai támogatást nyújtanak** a potenciális pályázók részére.

Az elnyert támogatásokat tekintve hazánk a 17. helyen szerepel a részt vevő uniós tagállamok között. A **magyar kis- és középvállalkozások** eddig 25,5 millió eurót (mintegy 7,7 milliárd forintot) nyertek el az innovatív termékek, szolgáltatások fejlesztését, nemzetközi bevezetését célzó ún. KKV eszköz pályázaton. Ezzel a termék- és technológiafejlesztési szakaszt támogató 2. fázisú pályázatokon az EU13 országokból a legjobb teljesítményt nyújtva, néhány EU15 országot (korábbi tagállamok), Belgiumot, Görögországot és Luxemburgot is megelőzve.

Melyek a most megjelent Horizont Európa tervezet főbb céljai?

A Bizottság javaslata összhangban áll az Unió következő hosszú távú, 2021-2027 közti időszakra vonatkozó költségvetési tervezetével. Emellett a Bizottság „Munkahelyek, növekedés, egyenlő elbánás és demokratikus változások programjához, valamint olyan globális szakpolitikai prioritásokhoz is illeszkedik, mint az ENSZ fenntarthatósági céljai.

A javaslat azon a megközelítésen alapul, hogy a kutatásnak és innovációnak reflektálnia kell az állampolgárok prioritásaira. Hozzá kell járulnia az Unió gazdasági versenyképességének növeléséhez, valamint az európai társadalmi-gazdasági modell és értékek fenntartásához, illetve a kihívások rendszerszintű megoldásához.

Emek érdekében a korábbi keretprogram sikereire építve a Horizont Európa továbbra is integrált módon támogatja az innovációs lánc teljes egészét. Fenntartja az egységesített részvételi szabályrendszert (single set of rules), de egyszerűsíti azt.

Bár a korábbi keretprogram is komoly eredményeket mutatott fel a tudományos áttörések, a versenyképesség támogatása és a társadalmi kihívásokra adható megoldások terén, az új programmal még jelentősebb hatást kívánnak elérni. A keretprogram mellett az uniós célként kitűzött 3%-os GDP arányos KFI ráfordítás elérése felé is jelentős lépésnek tekinthető.

Az új keretprogram számos tekintetben épít a jelenlegi keretprogram – Horizont 2020 – kapcsán elindított egyszerűsítésekre, racionalizálásra:

- a **Horizont 2020 keretprogram egyszerűsítési intézkedéseinek** (hárompilléres struktúra) **folytatása**, melyeket a pályázók pozitívként értékelték;
- a **támogatási térkép egyszerűsítése**;
- további **egyszerűsítési** törekvések a **tényleges költségek elfogadásának tekintetében**, különösen a személyi költségeknél;
- a **kedvezményezett számviteli gyakorlatának szélesebb körű elfogadása**;
- az egyszerűsített költségelszámolási opciók szélesebb körű alkalmazása (**átalányfinanszírozás lehetősége**);
- a **kedvezményezett auditterhének csökkentése** érdekében támaszkodás más EU támogatási programok auditeredményeire;
- a **Garancia Alap kiterjesztése**;
- a **kiválósági minősítés** (seal of excellence) alkalmazásának egyszerűsítése;
- a pályázatok értékelési és kiválasztási folyamatának legfontosabb elemei az egész keretprogram esetében alkalmazhatók lesznek.

A pályázati felhívások mellett a Bizottság a mindennapi életünket érintő kérdések kezelése érdekében új **küldetéseket (missions)** indít, amelyeket merész, ambiciózus célok és uniós hozzáadott érték jellemez. Ezeket stratégiai tervezési folyamat keretében tervezik a tagállamokkal, az Európai Parlamenttel, az érdekelt felekkel és a polgárokkal együtt.

Mi az új keretprogram három fő pillére?

I. pillér: Nyílt Tudomány (Open Science)

Biztosítja a folytonosságot a Horizont 2020 keretprogrammal a kiváló tudomány támogatásában. Ez az Európai Unió tudományos vezető szerepének, a magas színvonalú tudás és készségek fejlesztésének megerősítése érdekében az Európai Kutatási Tanács és a Marie Skłodowska-Curie Program, valamint a kutatási infrastruktúrák támogatásán keresztül valósul meg.

A Magyarországról pályázó kutatók az Európai Kutatási Tanács (European Research Council, ERC) legkiválóbb felfedező kutatásokat ösztönző pályázatain több támogatást nyertek el, mint amennyi a nemzeti KFI ráfordítások alapján a többi országgal összehasonlításban arányos lenne. Az ERC pályázatok révén 2007 és 2017 között, vagyis az FP7 és a Horizont 2020 keretprogram időszakában, összességében 61 hazai szervezet mintegy 82 millió euró támogatást nyert el. Ez az EU13 (az újonnan csatlakozott államok, köztük hazánk) országai által elnyert összes forrás 40%-át jelenti.

II. pillér: Globális Kihívások és Ipari Versenyképesség (Global Challenges and Industrial Competitiveness)

A társadalmi kihívásokra adott válaszokat és az ipari versenyképesség előbbre vitelét tűzi ki célul célzott kezdeményezésekkel (top down approach) öt klaszteren keresztül:

1. **Egészségügy**
2. **Befogadó és biztonságos társadalmak**
3. **Digitális technológiák és ipar**
4. **Éghajlat, energia és mobilitás**
5. **Élelmiszerek és természeti erőforrások**

III. pillér: Nyílt Innováció (Open Innovation)

Míg az innovációt az egész keretprogram támogatja, a **harmadik pillér** az áttörést hozó, piacteremtő innováció növelésére fókuszál az **Európai Innovációs Tanács** létrehozásával, amely egyablakos ügyintézési pontként szolgál a nagy potenciállal rendelkező innovátorok számára.

A javaslat szerint a létrehozásának célja, hogy a legígéretesebb és áttörést jelentő technológiákat a laboratóriumtól a piaci alkalmazásig juttassa el. Emellett segítséget nyújtson a leginnovatívabb induló vállalkozásoknak és vállalatoknak ahhoz, hogy ötleteiket nagyobb léptékben valósíthassák meg.

A tevékenységek alulról építkező (bottom-up) jellegűek lesznek, ami jelentősen egyszerűsíti a jelenlegi támogatást, illetve az InvestEU Support pénzügyi eszközei is rendelkezésre állnak majd a nemzeti és regionális innovációs ügynökségekkel és egyéb szereplőkkel való és azok közötti együttműködésre.

A keretprogram három pillérét olyan tevékenységek alapozzák meg, amelyek erősítik az Európai Kutatási Térséget, különös tekintettel a kiválóság megosztására (a H2020 programból ismert Teaming, Twinning, ERA Chairs eszközök folytatása), és az európai KFI rendszer reformjára és fejlesztésére.

A hárompilléres szerkezet és a stratégiai tervezés megerősíti a **különböző programrészek belső koherenciáját** a programszintű célok elérése érdekében, és biztosítja a rendszerszintű, **hatásalapú megközelítést**.

Hogyan ösztönzi a keretprogram a partnerségeket? (Átívelő/cross-cutting elemek)

A Horizont Európa program jelentősen **erősíti a nemzetközi együttműködést, amely elengedhetetlen a tehetséghez, tudáshoz, know-how-hoz, létesítményekhez és piacokhoz való hozzáféréshez** szerte a világon.

A „nyílt tudomány” válik a program működési rendszerévé, amely nyílt hozzáférést igényel a publikációkhoz és az adatokhoz.

A program új és **hatásalapú megközelítést** alkalmaz a **partnerségekkel** kapcsolatban. Ésszerűsíteni fogja a partnerségek számát, hogy azok egyszerűbb és mindenki számára) nyitott formában (felsőoktatás, ipar, tagállamok, jótékonyági alapítványok működjenek tovább.

A program a **partnerségek** három szintjét különbözteti meg:

- közös programozású partnerség (co-programmed), amelynek alapja egyetértési megállapodás (MoU) vagy szerződéses megállapodás a partnerek között;
- közös támogatású partnerség (co-funded), amelynek alapja egy rugalmas társfinanszírozási modell;
- intézményesített partnerségek (institutionalised partnerships), amelynek alapja az EU Szerződés 185. vagy 187. cikkelye, és a budapesti székhelyű Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) Tudás és Innovációs Közösségeire (KIC-ekre) vonatkozó rendelet.

A párizsi éghajlatvédelmi egyezmény, és az ENSZ Fenntartható Fejlesztési Céljainak végrehajtásával kapcsolatban az Unió vállalta, hogy programjai kiadásainak 25%-át az éghajlattal kapcsolatban megfogalmazott célokra fordítja.

Melyek a költségvetés főbb számai?

Horizont Európa – 94,1 milliárd euró

I. pillér: Nyílt Tudomány (Open Science) – 25,8 milliárd euró

- Európai Kutatási Tanács – 16,6 milliárd euró
- Marie Skłodowska-Curie Program – 6,8 milliárd euró

- Kutatási infrastruktúrák – 2,4 milliárd euró

II. pillér: Globális Kihívások és Ipari Versenyképesség (Global Challenges and Industrial Competitiveness) – 52,7 milliárd euró

- Egészségügy – 7,7 milliárd euró
- Befogadó és biztonságos társadalmak – 2,8 milliárd euró
- Digitális technológiák és ipar – 15 milliárd euró
- Éghajlat, energia és mobilitás – 15 milliárd euró
- Élelmiszerek és természeti erőforrások – 10 milliárd euró
- Közös Kutatóközpont – 2,2 milliárd euró

III. pillér: Nyílt Innováció (Open Innovation) – 13,5 milliárd euró

- Európai Innovációs Tanács – 10 milliárd euró
- Európai Innovációs Ökoszisztéma – 0,5 milliárd euró
- Európai Innovációs és Technológiai Intézet – 3 milliárd euró

Az Európai Kutatási Térség erősítése – 2,1 milliárd euró

Euratom Kutatási és Képzési Program – 2,4 milliárd euró

További információk:

[Az Európai Bizottság sajtóközleménye](#)

[A Horizont Europe jogszabálycsomag](#)

[Általános ismertető a 2021-2027 közti KFI finanszírozásról](#)

Hírek és információk az új keretprogramról az NKFI Hivatal honlapján:

[Felkészülés az új uniós innovációs keretprogramra, egyeztetés a kutatói bérekről](#)

[Az Európai Bizottság jogi és audit részlegével folytatott H2020 kutatói bérrel kapcsolatos egyeztetés eredményei](#)

[Mi lesz az új uniós KFI keretprogramban 2020 után: munkacsoport a magyar álláspont kialakításáért](#)

[Hazai javaslatok brüsszeli bemutatója a 2020 utáni uniós KFI finanszírozáshoz](#)